

Över 50 personer lärde sig känna igen nätbedragarna

SPF Seniorerna Tranemo och biblioteket bjöd in till en lärarik förmiddag om digital säkerhet på Centralen. Deltagarna fick inblick i den internationella bedrägeriverksamheten och konkreta tips om hur man kan skydda sig på nätet.

Den 9 oktober arrangerades *Hela Sveriges säkerhetsevent 2026* av Internetstiftelsen. På Centralen i Tranemo hade SPF Seniorerna Tranemo och biblioteket bjudit in allmänheten för att ta del av evenemanget. Intresset var stort – över 50 personer hade hörsammat inbjudan. Astrid från biblioteket hälsade alla välkomna till en förmiddag fylld av kunskap, varningar och praktiska råd.

Människor luras och tvingas begå bedrägerier

Först ut var Anna Johansson från Amnesty, som berättade om de så kallade bedrägerifabrikerna. Där lockas unga människor med löften om välbetalda arbeten, men i stället kidnappas de och förs till länder som Kambodja. Deras pass beslagtas och de tvingas arbeta utan lön.

Under slavliknande förhållanden tvingas de utföra bedrägerier riktade mot människor över hela världen, bland annat genom falska annonser på sociala medier. Den som försöker fly riskerar att utsättas för våld. Bakom verksamheten finns människohandel, organiserad brottslighet och omfattande korruption.

Internationellt samarbete mot globala brottsnätverk

Därefter berättade Ashly Lam från Interpol om det internationella samarbetet för att avslöja och slå sönder globala bedrägerinätverk. Bedrägerierna är omfattande och gränsöverskridande, vilket gör att polisen i olika länder måste samarbeta för att komma åt brottslingarna.

Enligt föreläsningen skulle den IT-relaterade brottsligheten, om den betraktades som en egen ekonomi, vara en av världens största – efter USA och Kina.

Så genomskådar du bluffbutiker och AI-bedrägerier

Karl Emil Nikka gav sedan deltagarna konkreta råd om hur man kan avslöja AI-bedrägerier och handla säkrare på nätet.

Ett tips var att använda bildsökning för att kontrollera en vara som verkar intressant. Man bör också granska webbadressen och undersöka om företaget har en verklig, fysisk butik. Det gäller att vara extra försiktig med nätbutiker som lockar med generösa villkor, men där det finstiltla visar att en retur måste skickas till USA – på kundens bekostnad.

Falska butiker dyker ofta upp i annonser på sociala medier. Därför är rådet att inte lita blint på annonser, utan i stället själv söka upp företaget och kontrollera att det är seriöst. Föreläsningen tog också upp problemet med att bedrägliga annonser får spridning på sociala plattformar. Ett råd var att blockera annonser för att minska risken att bli lurad.

Bedragarna utnyttjar kända ansikten

Polisen Jan Olsson berättade om polisens samarbete inom Europol för att bekämpa bedrägerier. Han lyfte fram att samverkan med bankerna har bidragit till förbättringar i arbetet mot brottsligheten.

Deltagarna fick också se hur bedragare försöker locka människor att investera pengar genom falska annonser och investeringssidor som ser ut att ha koppling till kända personer. Kontakten kan börja på exempelvis TikTok, för att sedan leda vidare till andra webbplatser där det kan vara svårt att spåra bedragarna.

Förmiddagen gav många nya insikter om hur avancerade och hänsynslösa dagens nätbedrägerier kan vara. Samtidigt fick deltagarna med sig konkreta råd för att minska risken att bli lurade.

Text och foto: Bertil Hansson